

RAADSVOORSTEL

Datum raadsvergadering 24 juni 2025
Zaaknummer raadsvoorstel 1071219
Portefeuillehouder Van Grootheest

Onderwerp

Vaststellen startnotitie Toekomstvisie Oosterhout ('Oosterhout, stel je voor')

Voorgesteld besluit

1 Vast te stellen de startnotitie voor de Toekomstvisie Oosterhout ('Oosterhout, stel je voor')

Samenvatting

De gemeente Oosterhout krijgt een nieuwe toekomstvisie, ter vervanging van de Toekomstvisie Oosterhout 2030 (vastgesteld in 2018). Deze startnotitie geeft de procesmatige en inhoudelijke kaders voor dit document. De startnotitie wordt nu ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad, zodat de raad aan de start van dit proces zijn bestuurlijke opdracht kan formuleren. Dat is overeenkomstig de rol van de gemeenteraad en zijn positie in dit proces: de gemeenteraad stelt ook uiteindelijk de nieuwe toekomstvisie vast.

Aanleiding

In het bestuursakkoord 'De stap vooruit' (2022-2026) is opgenomen dat nog deze bestuursperiode een start wordt gemaakt met de nieuwe toekomstvisie: "Op weg naar 2030 vinden wij het verstandig om de Toekomstvisie kritisch te bezien: klopt ons beeld nog, sluit de visie aan op een snel veranderende samenleving en zijn er nieuwe uitdagingen die om nieuwe antwoorden vragen? Vandaar dat wij aan het einde van de komende bestuursperiode een eerste stap vooruit willen zetten op weg naar een actualisering van de visie, door het DNA van onze gemeente – 'De Staat van Oosterhout' – opnieuw tegen het licht te houden. En uiteraard doen we dat samen met de raad, met onze partners en met onze inwoners".

De Oosterhoutse gemeenteraad heeft over hetzelfde onderwerp een motie aangenomen (november 2023), waarin wordt gevraagd het proces van een herijking van de toekomstvisie op te starten. Daarbij zag de raad zo'n (herijkte) toekomstvisie ook als toetsingsinstrument voor de (financiële) keuzes in het kader van de financiële opgave waarvoor de gemeente Oosterhout staat en stond.

Kader

Voor het opstellen van een toekomstvisie bestaat geen wettelijk kader.

Wat willen we bereiken?

Het doel van de nieuwe toekomstvisie is om te komen tot een breed gedragen (bestuurlijk en maatschappelijk) integraal toekomstbeeld van Oosterhout in 2050

Een dergelijk toekomstbeeld dient als:

- de belangrijkste basis voor bestuur en beleid in de gemeente Oosterhout;
- een toetsingskader / leidraad hoe om te gaan met (onverwachte) externe ontwikkelingen
- een lobby-instrument ('bidbook', het 'verhaal van Oosterhout') in de relatie met externe partijen;
- basis voor een structureel en regelmatig 'toekomstgesprek' tussen gemeentebestuur, maatschappelijke partners en inwoners;

Daarnaast moet:

- het proces leiden tot een bestuurlijk en maatschappelijk gedeeld en breed gedragen beeld op de toekomst van onze gemeente;
- moeten proces en eindproduct bij bestuur, inwoners en maatschappelijke partners bijdragen aan een vernieuwde trots en betrokkenheid bij Oosterhout.

Argumenten en kanttekeningen bij het voorgestelde besluit

Argumenten voor het opstellen van een startnotitie

Met de startnotitie voor de Toekomstvisie wordt de gemeenteraad in staat gesteld aan de voorkant van het proces kaders te stellen voor zowel proces als het uiteindelijke eindresultaat. Dat doet recht aan de kaderstellende rol van de raad. Bovendien biedt het duidelijkheid voor alle betrokkenen over het te volgen proces.

Kanttekeningen

Er zijn op zich kanttekeningen te plaatsen bij het opstellen van een startnotitie voor het proces om te komen tot een nieuwe Toekomstvisie. Wel zijn er alternatieven denkbaar (zie verderop in dit voorstel) en zijn aan het proces risico's verbonden. In de startnotitie worden de volgende risico's in het totale proces onderkend:

- Het tijdspad wordt niet gehaald.
- Deelnemers zien hun inbreng niet terug in het eindresultaat.
- Streven naar draagvlak leidt tot een breed resultaat.
- Visie blijft in abstracties hangen.

Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de bijgevoegde Startnotitie.

Inspraak en participatie

De betrokkenheid van inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen wordt georganiseerd langs de lijn zoals opgenomen in hoofdstuk 4 van de startnotitie. Volledigheidshalve wordt hiernaar verwezen. Deze participatielijns zal nog verder worden uitgewerkt.

Alternatieve oplossingsrichting(en)

De huidige Toekomstvisie wordt geactualiseerd

Er is geen wettelijke verplichting om een (nieuwe) Toekomstvisie op te stellen. De huidige is 'slechts' zeven jaar oud. De gesprekken in het kader van CIA en de strategische heroriëntatie hebben geleerd dat de visie op zich (nog) niet aan slijtage onderhevig is, maar dat ontwikkelingen soms dwingen om het doel te bereiken langs een andere weg dan gedacht. Er kan dus ook gekozen worden voor een actualisatie van de Toekomstvisie, een proces dat vervolgens op gezette tijden herhaald kan worden. Pas als daaruit blijkt dat de huidige visie niet meer voldoet, wordt het proces opgestart om tot een nieuwe aanpak te komen.

Op onderdelen kiezen voor een andere aanpak

De gemeenteraad kan op onderdelen kiezen voor een andere aanpak. Dat kan onder andere door:

- Meer tijd te nemen voor het proces van (burger)participatie. Een dergelijke keuze betekent wel dat de voorgestelde planning moet worden aangepast.
- Te kiezen voor een ander soort toekomstvisie (minder op hoofdlijnen, gedetailleerder). Naarmate een toekomstvisie gedetailleerder wordt, heeft dat gevolgen voor de te behalen (maatschappelijke en bestuurlijke) consensus en voor de praktische toepasbaarheid.
- Een andere tijdshorizon te kiezen (dichter bij of verder weg dan nu wordt voorgesteld). De keuze voor een andere tijdshorizon heeft ook gevolgen voor de aard van de toekomstvisie (hoe dicht bij, hoe gedetailleerder).

Financiën

Voor het opstellen van de Toekomstvisie is in de begroting een bedrag van € 80.000 opgenomen.

Vervolg

De planning van het proces om te komen tot een nieuwe toekomstvisie, ziet er als volgt uit:

April:	vaststelling startnotitie door college en aanbieding aan de gemeenteraad
Juni:	vaststelling startnotitie in de gemeenteraad
Mei/juni:	opstellen "trendpanorama": met welke (externe) ontwikkelingen dienen we bij het opstellen van een Toekomstvisie rekening te houden?
September:	start interactief proces met inwoners, ondernemers en organisaties
November:	nieuwe Toekomstvisie in concept gereed
November:	externe toets (door bijv. Platform 31)
November:	dialogoog met buurgemeenten
December:	debatbijeenkomst gemeenteraad
April 2026:	vaststelling in gemeenteraad

Ter toelichting: tussen de debatbijeenkomst en vaststelling in de gemeenteraad zit een periode van circa vier maanden. Dit wordt verklaard door het aantreden van een nieuwe gemeenteraad, na de verkiezingen van maart 2026.

Oosterhout 20 mei 2025,
Burgemeester en wethouders.

Bijlage(n)

- 1 Startnotitie Toekomstvisie Oosterhout ('Oosterhout, stel je voor')
- 2 Presentatie communicatie-aanpak

RAADSBSLUIT

Onderwerp Vaststellen startnotitie Toekomstvisie Oosterhout ('Oosterhout, stel je voor')
Zaaknummer 1071219

De raad van de gemeente Oosterhout,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025,

BESLUIT:

1 Vast te stellen de startnotitie Toekomstvisie Oosterhout ('Oosterhout, stel je voor')

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 24 juni 2025,
de raad voornoemd,

, voorzitter

{{esl:Signer1:Signature:size(200,50)}}

, griffier

{{esl:Signer2:Signature:size(200,50)}}